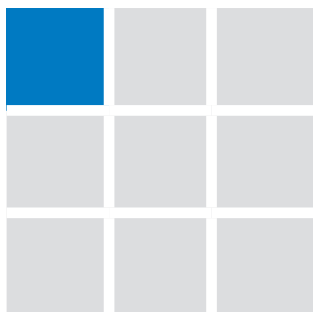

Indikace k transplantaci jater

Doporučený postup

:úvod:

Transplantace jater je komplexní léčebná metoda, vyžadující součinnost multidisciplinárního týmu. Jejím základem je chirurgická operace, při které jsou z těla příjemce odstraněna nemocná játra a na jejich místo jsou přenesena celá játra, nebo jen jejich část, z mrtvého, popřípadě z živého dárce (ortotopická transplantace). Tato nová jaterní tkáň je zapojena do oběhu příjemce na úrovni dolní duté žíly (standardní postup) nebo jaterních žil (technika piggy-back), krevní zásobení je zajištěno anastomózou portální žíly a jaterní artérie. Biliární drenáž je zajištěna spojením žlučodů dárce a příjemce nejčastěji koncem ke konci, nebo spojením žlučodu dárce na exkludovanou kličku jejuna (Roux-en-Y anastomóza). Součástí perioperační péče je imunosupresivní léčba, která má zabránit odhojení orgánu a je následně prováděna celoživotně. Prvou úspěšnou ortotopickou transplantaci provedl Thomas E. Starzl v roce 1967 v Denveru. ^(1, 2)

Od té doby doznala vlastní operace, perioperační i pooperační léčba, imunosuprese, ale i selekce pacientů zásadní vývoj, který z experimentální metody učinil velmi úspěšnou léčebnou intervenci, která je v širokém měřítku poskytována pacientům s potenciálně smrtelným onemocněním

jater. ⁽³⁾ V současné době se ročně provádí přibližně 5000 transplantací jater v Evropě, stejný počet je prováděn ve Spojených Státech. Faktorem limitujícím širší použití je především nedostatek dárců orgánů. K dispozici jsou velmi podrobné vědecké registry příjemců jater (registr UNOS v USA a Kanadě a ELTR v Evropě), ze kterých vyplývá, že jednoroční přežívání nemocných po transplantaci jater přesahuje v poslední dekádě 85 % a pětileté se blíží 75 %. Nejhorší přežívání je dosahováno u pacientů indikovaných pro nádor jater a pro akutní selhání jater. Podprůměrné výsledky přežívání dosahují pacienti s virovou hepatitidou C. ⁽⁴⁾ Transplantace jater významně zlepšuje kvalitu života příjemců. ⁽⁵⁾

V České republice je v současnosti prováděno přibližně 80 transplantací jater ročně. Tento počet se blíží odhadované potřebě, v přepočtu na počet obyvatel představuje však jen asi polovinu výkonů prováděných v USA či předních zemích ELTR. ⁽⁶⁾ Transplantace jater u dětí mají historii stejně dlouhou jako transplantace jater dospělých. Potřeba činí přibližně 10 % transplantací jater u dospělých.

